הגנרל הבריטי חשב ב־1977 שמלחמת העולם השלישית תתחיל כשבארצות־הברית ייבחר נשיא שמרני ב־1984, ובפולין יהיו שביתות - וההיסטוריה מקדימה אותו. מה יהיה מקומה של ישראל במלחמה זו?

מלחמת עולם III

במלחמת העולם השלישית בין המזרח והמערב תהיה ישראל ניטראלית ולא יאונה לה דבר. גבולותיה יובטחו מכוח ערובות סובייטיות ואמריקאיות, והשלום שהושג עם העולם הערבי יישמר. זוהי נבואתו של הגנרל הבריטי סיר ג'ון האקט, ברב־המכר שלו מלחמת העולם השלישית.

האקט, שהיה סגן מפקד קבוצת־הארמיות הצפונית בנאט"ו ומפקד „צבא הריין" הבריטי, כתב את סיפרו העתידני — המלחמה מתרחשת ב־1985 — כאילו היה זה ספר היסטוריה מדעי. לצורך כך הסתייע בצוות מומחים ומדענים, ובספר מופיעים תצלומים כאילו־אותנטיים, סדרי הכוחות של הצדדים הלוחמים, דו"חות רישמיים ורשימת מראי־מקום.

הספר נכתב ב־1977 — לפני ביקור אנוור אל־סאדאת בירושלים, לפני ההפיכה באיראן, וכמובן גם לפני בחירת רונלד רגן כנשיא ארצות־הברית, ולפני המאורעות בפולין. למי שקורא את הספר ב־ימים אלה, נדמה לעיתים שהגנרל הבריטי הקשיש פשוט הקדים לחזות את ה־

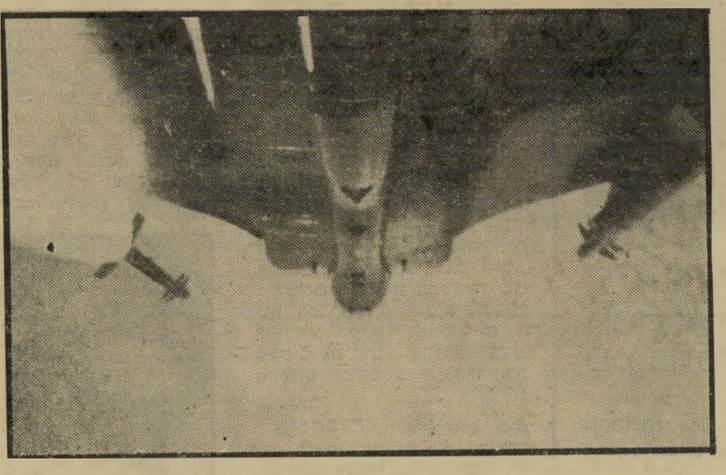

יגואר מערבי תוקף כטילי אוויר־אוויר
עדיפות אווירית

דו"חות על המצב הבינלאומי בעולם משר־החוץ לשעבר (המתואר בדמותו של הנרי קיסינג'ר) ומצוות־מוחות אקדמאי. הדו"ח של שר־החוץ לשעבר מסתיים במילים הבאות:

„יתכן שיהיו משברים רבים אם תתחיל האימפריה הסובייטית לכרוע תחת לחציה הפנימיים. יתכן אף שיהיו התפתחויות חשובות במהלך 11 השבועות שעד למועד תשבעתך," נבואה המתגשמת בספר מייד.

שלום במיזרח התיכון

התזכיר של צוות־המוחות עוסק גם במיזרח התיכון:

„**במיזרח התיכון:** השגת שלום עם ישראל במיסגרת הסכמי ועידת־ז'נבה, במרוצת ימי נשיאותו של קרטר, הניחה לערבים מרחב־תימרון רב יותר למריבותיהם הפנימיות, כיוון שלממשלה השמאלית הבלתי־יציבה במצריים זכורות עדיין מהומות־המזון, שבסיעון הדיחו תומכיה את הנשיא הקודם, סאדאת. * קיים פיתוי גדול למצריים לפנות להשתלטות על הנפט של ערב הסעודית ומדינות המיפרץ הפרסי. זה יכול להתבצע באמצעות חתירה־מבפנים במדינות אלה, שתלווה בהכרזת רפובליקה ערבית מאוחדת, חדשה ועשירה במיוחד (שתכלול את ערב הסעודית ואת כוויית), ושתתמוך בקו נוקשה חדש באופ"ק.

„מזה זמן מה מאותתים המצרים כי הם מצפים לסיוע סובייטי להפיכות־חצר בערב הסעודית ובמיפרץ, אך עד עתה נתקלו בסירוב. סביר למדי שהפיכת־חצר, ערבית מאוחדת' תזכה בתמיכה עממית בקרב צעירים במדינות המיפרץ, שכן רבים מהם מתייחסים לשייחים הבזבזניים שם כאל עובדי־בטל, כמו שהיו שליטיה של האימפריה העות'מאנית בעבר.

„אם אמנם תוכרז אי־פעם רע"מ מסוג זה, יהיה בוודאי מי שיאמר כי האיום המשתמע מכך לאספקת־הנפט העולמית מצדיק התערבות צבאית אמריקאית באזור. אנו לא נמליץ על־כך, אך הבחירה בין שלום ומילחמה, אפילו מילחמה גרעינית, אפשר שתימצא במידה רבה מחוץ לשליטה אמריקאית. המדינה היציבה היחידה באיזור, שלה יש מימשל ימני — איראן של השאה — לא תעמוד מן הצד. ולאיראן יש, כנראה, יכולת גרעינית מבוססת על טכנולוגיה צרפתית, אף שמעולם לא ערכה ניסוי גרעיני".

אל־סאדאת מודח

בינתיים מחדיש הפוליטביורו הסובייטי שלא לפלוש לפולין, אך להביך את תומפסון בשורה של משברים יזומים באיזורים שונים בעולם. המצב במיזרח־התיכון מספק להם הזדמנות מתאימה:

„מנהיגה הלאומני הקיצוני של לוב, קו־

* אל־סאדאת, כמובן.

נשיא־שמרני מהדרום נבחר בארצות־הברית
„תומפסון" — חסר כל מושג במדיניות־חוץ

היסטוריה, אך ההיסטוריה מקדימה, מצידה, את לוח־הזמנים שקבע לה האקט.

הדו"ח של קיסינג'ר

עישלת האירועים המתניעה את גלגלי מילחמת־העולם השלישית מתחילה בפולין, עם בחירתו של הנשיא הרפובליקאי החדש בנובמבר 1984. נשיא זה הוא שמרן ריפובליקאי, חסר כל מושג במדיניות־חוץ.

תומפסון — זהו שמו של הנשיא החדש — זוכר כיצד הזיקה לג'רלד פורד הערה שהשמיע במהלך מערכת־הבחירות שלו נגד ג'ימי קארטר ב־1976, ושממנה השתמע כי ארצות־הברית לא תתערב כדי להגן על פולין, אם תותקף על־ידי הסובייטים. הערה זו גרעה מפורד קולות פולניים רבים בשיקגו, ותומפסון אינו רוצה לחזור על הטעות. בוויכוח נגד המועמד הדימוקרטי, וולטר מונדייל, הוא מציג עמדה נוקשה כלפי ברית־המועצות.

אחרי הוויכוח הפומבי מחריף המצב, כאשר מיקרופון פתוח קולט במיקרה הערה נוספת של תומפסון, המביע קו נוקשה עוד יותר. הפועלים ומתנגדי־המישטר בפולין רואים בהערות אלה אור ירוק — ומתקוממים בשביתות ובהפגנות נגד השליטה הסובייטית. למישטר הקומוניסטי אף נודע כי הם מתכננים שביתה כללית ב־20 בינואר, יום השבעתו של הנשיא האמריקאי החדש. צעדי־המנע נתקלים בתגובות חריפות ובהתנגדות מזויינת מצד הפועלים הפולנים, והסובייטים עומדים בפני מצב מביך.

מיד עם בחירתו מזמין תומפסון הנבוך

שיגוב בין־זרועי, ספינת מישמר מערבי־גרמנית ומסוק
נחיתות בים